



УКРАЇНА
КРИВОРІЗЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

НАКАЗ

«04» 11 2019 р.

м. Кривий Ріг

№ 209

Про організацію виховної роботи
в закладах загальної середньої освіти
в 2019-2020 навчальному році

Відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020–2025 роки, затвердженої Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженої наказом МОН України від 29.07.2019 № 1038 «Про внесення змін до наказу МОНУ від 16.06.2015 №641», з метою належної організації виховного процесу в закладах загальної середньої освіти району,

НАКАЗУЮ:

1. Керівникам закладів загальної середньої освіти:

1) організувати виховну роботу в закладах враховуючи положення Концепції реалізації державної політики в сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020–2025 роки, затвердженої Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженої наказом МОН України від 29.07.2019 № 1038 «Про внесення змін до наказу МОНУ від 16.06.2015 №641», методичних рекомендацій щодо організації виховної роботи в закладах загальної середньої освіти Криворізького району на 2019 - 2020 навчальний рік (додаються);

2) пріоритетом стратегії виховання у 2019 - 2020 навчальному році вважати національно-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та громадянське спрямування, як основні складові, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть розвиток держави як запоруку власного особистісного розвитку;

3) забезпечити планування та проведення заходів, спрямованих на організацію правової освіти та превентивного виховання учнів; поновити роботу шкільних Рад профілактики правопорушень, наркологічних постів на початок нового навчального року;

4) спланувати роботу органів учнівського самоврядування відповідно до листа МОН України від 12.02.2018 № 1/9-90 «Про розвиток органів учнівського самоврядування» до 05.11.2019;

5) забезпечити наявність планів виховної роботи класних керівників, педагогів-організаторів; планів роботи та графіків проведення засідань методичних об'єднань класних керівників; розкладів роботи гуртків та спортивних секцій; планів роботи шкільних музеїв до 05.11.2019;

6) у планах виховної роботи навчальних закладів передбачити заходи щодо відзначення важливих пам'ятних та ювілейних дат 2019-2020 навчального року;

7) планами виховної роботи передбачити проведення місячників (тижнів) з безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу, заходів щодо сприяння створенню безпечного освітнього середовища для всіх здобувачів освіти;

8) з метою організації інформаційно-профілактичної роботи щодо запобігання торгівлі, експлуатації та жорстокого поводження з дітьми ввести у плани виховної роботи заходи на тему «Особиста гідність. Безпека життя. Громадська позиція» тощо;

9) внести до планів виховної роботи бесіди з учнями та їх батьками щодо правил безпеки при виявленні невідомих предметів;

10) своєчасно надавати інформацію до управління освіти Криворізької районної державної адміністрації відповідно до розпорядчих документів.

2. Районному методичному кабінету:

1) забезпечувати надання методичної допомоги закладам освіти в реалізації основних завдань виховної роботи постійно;

2) здійснювати методичну роботу із заступниками директорів з навчально-виховної (виховної) роботи, педагогами-організаторами закладів загальної середньої освіти постійно;

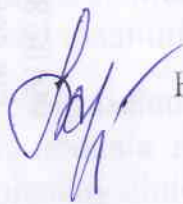
3) здійснювати моніторинг стану злочинності та правопорушень серед неповнолітніх, узагальнювати його результати, розробляти рекомендації щодо поліпшення превентивно-профілактичної роботи постійно;

4) тримати на контролі охоплення дітей позашкільною освітою, особливо підлітків, схильних до правопорушень та підлітків з девіантною поведінкою; дітей із сімей внутрішньо переміщених осіб; організацію змістовного дозвілля дітей та учнівської молоді в позаурочний час, у тому числі через організацію екскурсійних поїздок постійно;

5) забезпечувати професійну підтримку та допомогу спеціалістам психологічної служби закладів освіти району постійно;

3. Координацію роботи щодо виконання даного наказу покласти на методиста РМК Симоненко А.В., контроль залишаю за собою.

Начальник управління



Н.Ю.Харчук

З наказом ознайомена:

А.В. Симоненко



Методичні рекомендації

щодо організації виховної роботи в закладах загальної середньої освіти в 2019-2020 навчальному році

Педагогічні працівники закладів освіти забезпечують єдність навчання, виховання і розвитку учнів у рамках освітнього процесу.

Виховний процес у закладах освіти має спрямовуватися на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що буде діяти на основі національних та європейських цінностей :

- відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;
- рівності всіх перед законом; поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини та громадянина;
- патріотизму, поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, традицій та надбань українського народу;
- усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення, проявів корупції та хабарництва, потреби захищати суверенітет та територіальну цілісність України;
- поваги до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних її цінностей; дбайливого ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;
- нетерпимості до приниження честі та гідності людини, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- громадянської культури та культури демократії;
- участі у громадсько-політичному житті країни;
- культури та навичок здорового способу життя, екологічної культури, дбайливого ставлення до довкілля;
- прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- почуттів доброти, милосердя, толерантності, терпимості, шанобливого ставлення до сім'ї, відповідальності за свої дії.

Основні завдання виховної діяльності сучасних закладів освіти визначено:

- Законами України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України в ХХ столітті», «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років»;
- Указами Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020-2025 роки», від 22.01.2016 № 17/2016 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років»; від 23.03.2017 № 75/2017 «Про заходи у зв'язку з роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937 – 1938 років»;
- постановами Верховної Ради України від 12.05.2015 № 373-VIII «Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді»;
- розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 998-р «Про заходи з увічнення пам'яті захисників України на період до 2020 року», від 05.05.2016 № 348-р «Про затвердження плану заходів щодо вшанування Дня пам'яті жертв геноциду кримсько-татарського народу», від 13.09.2017 № 638-р «Про реалізацію правопросвітницького проекту «Я маю право!» у 2017-2019 роках»;
- наказами Міністерства освіти і науки України від 29.07.2019 № 1038 «Про внесення змін до наказу МОНУ від 16.06.2015 №641», від 03.05.2018 № 450 «Про затвердження Положення про Всеукраїнську краєзнавчу акцію учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії та боротьби»;
- листами Міністерства освіти і науки України від 12.02.2018 №1/9-90 «Про розвиток органів учнівського самоврядування», від 16.08.2019 № 1/9-523 «Про національно-патріотичне виховання у закладах освіти у 2019-2020 навчальному році»;
- листом Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 19.07.2018 № 22.1/10-2573 «Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти на 2018 – 2019 навчальний рік»;
- наказом Департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 13.02.2018 № 63/0/212/-18 «Про затвердження Плану заходів щодо реалізації громадянсько-патріотичного виховання учнів, вихованців, слухачів закладів загальної середньої освіти області протягом 2018 – 2020 років»;

Пріоритетами в здійсненні реалізації державних завдань щодо виховання підрастаючого покоління залишаються формування національної свідомості та патріотичне виховання молоді, формування правової культури та профілактика протиправної поведінки, підтримка діяльності молодіжних громадських об'єднань та учнівського самоврядування, формування

здорового способу життя серед дітей та підлітків, підтримка творчої та обдарованої молоді.

Головним показником успішності виховної діяльності має стати всебічно та гармонійно розвинена особистість, яка здатна до саморозвитку та самореалізації в житті.

Основними завданнями шкільного методичного об'єднання класних керівників має стати:

- підвищення теоретичного, науково-методичного рівнів підготовки класних керівників з питань формування ціннісних орієнтацій учнів;
- організація методичного супроводу роботи з питань національно-патріотичного, духовно-морального, військово-патріотичного виховання школярів, озброєння класних керівників сучасними виховними технологіями та знаннями інноваційних форм і методів роботи;
- вивчення, узагальнення та поширення педагогічного досвіду роботи класних керівників;
- формування мотивації педагогів з метою удосконалення професійної компетентності.

Акцентуємо увагу на збереженні і зміцненні психічного здоров'я учасників освітнього процесу. Взаємовідносини між дітьми, дітьми і дорослими в закладі освіти мають величезний вплив на становлення особистості учнів і їх подальшу соціалізацію. Трапляються випадки, коли підтримка дисципліни в класі або групі здійснюється за допомогою тілесних покарань і заходів психічного впливу, що принижують гідність людини. Насильство в закладах освіти має різну природу і характер, проявляється як у формі одноразових насильницьких дій, так і у вигляді постійних знущань, принижень і систематичного цькування (булінг). Працівники психологічної служби прийняли 48 590 запитів від учасників освітнього процесу щодо питання протидії домашньому насильству. Зокрема, з боку батьків надійшло 15 177, з боку педагогічних працівників – 12 869, з боку дітей – 16 325 та з боку інших зацікавлених осіб – 4 219 звернень. Також, працівники психологічної служби прийняли 86 548 запитів від учасників освітнього процесу щодо питання протидії булінгу (цькуванню) у закладах освіти. Зокрема, з боку батьків надійшло 27 772 звернень, з боку педагогічних працівників – 23 108, з боку дітей – 30 178 та з боку інших зацікавлених осіб – 5 490 звернень. З питання щодо протидії мобінгу педагогічних працівників до психологів та соціальних педагогів надійшло 5 410 звернень. Незважаючи на масштабність і складність проблеми, система освіти має великі можливості для профілактики насильства. Її професійний і організаційний ресурс, сфера соціального впливу дозволяють здійснювати комплексний і системний вплив на всіх учасників освітнього процесу з метою формування моделі поведінки, заснованої на взаємній повазі та недопущенні насильства в міжособистісних відносинах, спільній діяльності.

Розроблено та затверджено методичні рекомендації для фахівців, які працюють з дітьми та молоддю, щодо проведення інноваційних заходів з метою формування у дітей та молоді нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, усвідомлення домашнього насильства як порушення прав людини методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству (лист МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480). Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1GUyUiXyeQr3z6X0MWd7mf2AFVaeGFF5/view>

Корисні матеріали щодо запобігання та протидії насильству

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

2. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>

4. Закон України «Про освіту». – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Конвенція Ради Європи про попередження насильства щодо жінок та домашнього насильства та боротьбу з цими явищами. – Режим доступу: <http://www.coe.int/fr/web/stop-violence-against-women-ukraine/publications/project>

6. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_669

7. Положення про психологічну службу у системі освіти України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18>

8. «Нова українська школа»: концептуальні засади реформування середньої школи. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>

9. Наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 19.08.2014 № 564/863/945/577.

10. Наказ МОН України від 28.10.2014 № 1/9-557.

11. Лист МОН України від 29.09.2014 № 1/9-498.

12. Лист МОН України від 07.12. 2017 № 2229.

13. Лист МОН України від 02.10.2018 №1 047.

14. Лист МОН України від 20.03.2018 № 1/9-168.

15. Лист МОН України від 18.05.2018 № 1/11-5480.

16. Лист МОН України від 29.01.2019 № 1/11-881.

17. Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 26.03.2018 № 22.1/10-709. 18. Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 29.03.2018 № 22.1/10-817.

Одним із методів роботи з протидії насильства може бути медіація. Медіація в закладах освіти є найбільш ефективним способом розв'язання конфліктів, оскільки надає дитині можливість висловитись і бути почутою, вчить дітей, слухати і поважати інших, запитувати, уточнювати, усвідомлювати свої вчинки і почуття, дозволяє працювати із самим конфліктом, не занурюючись у глибинні психологічні проблеми, забезпечує більш тривалі результати, ніж індивідуальна консультація, чи інші методи розв'язання конфліктів. Шкільна медіація у різних її формах поширена в усьому світі, країни на всіх континентах об'єднані спільними цінностями шкільної медіації.

Створення шкільних служб порозуміння в закладах освіти рекомендовано листом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2010 № 1/9-623 «Щодо подолання злочинності серед неповнолітніх та організації профілактичної роботи» (режимдоступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-623290-10>).

У листі МОН від 27.06.2019 № 1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н. р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок» зазначається, що конфлікти між різними учасниками та учасницями освітнього процесу, проблеми цькування (булінгу) і насильства в шкільному середовищі найчастіше стають перепорою для формування у школярів таких цінностей як толерантність, повага, підтримка, порядність, гармонійне спілкування та співіснування у суспільстві.

Формування здоров'я молоді відбувається під агресивним впливом соціального та психологічного середовища. Засоби масової інформації та Інтернет, де має місце низький контроль реклами шкідливих продуктів харчування, тютюну та алкогольних напоїв, створюють умови для лояльного ставлення молоді до цих товарів. Рекламу шкідливих товарів сприймають як норму, тому тютюнопаління та вживання алкогольних напоїв у майбутньому можуть стати для майже половини молодих людей соціально прийнятною моделлю поведінки. Орієнтація молоді на здоровий спосіб життя починається з отримання належної інформації та сприйняття її як норми.

У зв'язку із зазначеним вище доречним буде розроблення сучасних інформаційно-профілактичних програм первинної профілактики залежностей та шкідливих звичок, включаючи заходи щодо залучення дітей та молоді до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з пропаганди здорового способу життя.

Під час проведення профілактичної роботи працівникам психологічної служби рекомендуємо використовувати профілактичні програми переможців III етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми», які отримали гриф Міністерства освіти і науки України, а саме:

- авторська програма Літньої профілактичної школи «Час обирати». Авторський колектив: Головка А. В.;

- профілактична програма «Стрес як ресурс». Автор: Грабчак Наталія Миколаївна;

- профілактична програма «Психологічний театр як інтерактивний метод профілактики відхилень в особистісному розвитку та поведінці учнів». Автор: Садова Інна Вікторівна;

- профілактична програма: «Безпечна поведінка підлітків в Інтернеті». Автор: Олексин Оксана Ігорівна;

- програма профілактичних занять для учнів молодшого шкільного віку «Жити в злагоді з собою та іншими». Автор: Константинова Леся Миколаївна;

- профілактична програма «Ми та конфлікт». Автор: Міщенко Надія Миколаївна.

Вищезазначені авторські програми розміщено за посиланням: <https://imzo.gov.ua/vseukrains-kyy-konkurs-avtors-kykh-prohram-praktychnykhpsykholohiv-i-sotsial-nykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-noviy-shkoli/avtors-kirohramy/>

Інші профілактичні програми розміщено за посиланням: <https://docs.google.com/document/d/1zi31pjwMLqRSjoXpe5vFCkPd18Sqs2JbSYeOITyfgk/edit>

Віртуальний простір став невід'ємною частиною життя сучасних підлітків, тому турбота про інформаційну безпеку дитини, попередження загрози агресії в Інтернеті є вкрай необхідними. Ще донедавна проблема кібербулінгу стосувалася лише старших дітей, сьогодні вона охоплює й молодші класи.

Нова українська школа передбачає формування вчителями безпечного освітнього простору шляхом створення позитивного мікроклімату, оволодіння учнями навичками безпечної поведінки та толерантної міжособистісної взаємодії як у реальному житті, так й у віртуальному середовищі. Якщо дитина навчиться відстоювати свою честь і гідність, захищати свої інтереси та зупиняти негативні прояви цькування за допомогою соціально прийнятних форм поведінки, то у підлітковому віці (у майбутньому дорослому житті) вона зможе захистити себе та інших.

Із вищезазначеного, заступникам директорів з навчально-виховної (виховної) роботи, класним керівникам рекомендуємо:

1. Для проведення планомірної та систематичної роботи щодо ознайомлення здобувачів освіти зі своїми правами, для уникнення ситуацій їх порушення, для можливості захисту, відновлення порушених прав, поваги прав інших людей, сприяння формуванню високого рівня правової культури рекомендуємо використовувати такі інноваційні форми роботи: тренінги, заняття з елементами тренінгу, форум-театри, мозковий штурм, брейн-стормінги, робота в малих групах, печатка-куча, дискусії, дискусійні платформи, дебати, рольові ігри, відеолекторії, виставки плакатів, фоторобіт, конкурси малюнків, соціальних роликів, арт-інсталяції, марафони листів дітей до батьків, флешмоби, воркшопи, ток-шоу, прес-конференції, переговори, мікрофон, бібліомікси, каравани історій, квести, тематичні просвітницькі тижні, акції, велнес-тренінги, геокешинги, коворкінги, флешбеки, шкільні медіації, медіації однолітків, методичні брифінги, круглі столи, семінарські заняття, конференції, соціальні диктанти з творчими завданнями, сімейні журнали, оформлення тематичних полиць тощо.

2. Проводити виховні заходи, спрямовані на розвиток та корекцію ціннісних орієнтацій школярів; формувати психологічну культуру спілкування. Забезпечувати комплексний педагогічний вплив на когнітивний, емоційний, поведінковий компоненти структури ціннісних орієнтацій учнів. Звернути особливу увагу на розвиток таких особистісних якостей, як толерантність, взаємоповага, доброзичливість, милосердя, співчуття, повага до гідності, прав інших, які є основою життя в суспільстві.

3. Постійно проводити бесіди, дискусії, спрямовані на формування безпечної поведінки в Інтернеті. Розробити систему превентивних заходів для вирішення проблеми мобінгу, булінгу, кібербулінгу в шкільному середовищі.

4. Проводити бесіди з учнями щодо правової відповідальності за протиправні вчинки, роз'яснювати підліткам правила поведінки в суспільстві та трагічності наслідків їх порушення.

5. Активно залучати батьків до профілактичної роботи з дітьми. Проводити бесіди для батьків щодо проблем кібербулінгу та засобів його упередження, протистояння; висвітлення питань щодо методів виховання, які б унеможливили як насильницькі моделі поведінки дітей, так і перетворення дитини на жертву.

6. Спільно з психологом (соціальним педагогом) проводити діагностику стану психологічного клімату класу, виявляти дітей, які зазнали цькування або можуть піддаватися кібербулінгу. За наслідками діагностичного дослідження планувати профілактичну або корекційну роботу з класом та окремими учнями.

Злочинність неповнолітніх віддзеркалює ситуацію в суспільстві. Отже, боротьба з цією проблемою є однією з центральних при створенні бази здорового соціального середовища для формування ціннісних орієнтацій молоді, активної громадянської позиції та здорового способу життя. При організації роботи з даного питання доречним буде врахування наступних рекомендацій:

1. Розвивати компетенції педагогів, зокрема класних керівників учнів 9-11-х класів, з профілактики ризикованої поведінки учнів щодо куріння, вживання алкоголю, наркотичних речовин та токсикоманії.

2. Аналізувати проблеми та визначити оптимальні шляхи їх вирішення.

3. Організовувати заходи з превентивної освіти (факультативи, гуртки, співбесіди, тематичні вечори та інше) з метою залучення більшої кількості учнів до обговорення тем щодо профілактики наркоманії, токсикоманії, уживання алкоголю, тютюнопаління.

4. Збільшити кількісне залучення фахівців з питань превентивної освіти з відповідних органів охорони здоров'я, ювенальної превенції, служби в справах дітей до відповідної роботи.

5. Постійно залучати до роботи з даного питання шкільних психологів та соціальних педагогів.

6. Проводити моніторингові дослідження в закладах загальної середньої освіти з метою:

- попередження відхилень у поведінці дітей;

- виявлення показника рівня знань учнів з питань шкідливого впливу алкогольних напоїв, наркотичних та токсичних речовин та формування навичок безпечної поведінки;

- виявлення чинників, що викликають стреси в старшокласників.

7. Систематично інформувати батьківську громадськість щодо особливостей розвитку дитини, сприяти співпраці батьків з шкільною психологічною службою.

8. Мотивувати та залучати учнів 9-11-х класів до участі в державних та міжнародних проектах, заходах із тематики превентивної освіти (наприклад, до Дня боротьби зі СНІДом), у вихованні свідомого ставлення до свого здоров'я.

9. Сприяти формуванню партнерських стосунків у вихованні учнів між учасниками навчально-виховного процесу (класним керівником, соціальним педагогом та фахівцями інших установ із одного боку, дітьми та їх батьками – з іншого).

Класним керівникам:

1. Пропагувати безпечний спосіб життя; розвивати в учнів творчу активність, ініціативу в поглибленні знань із безпеки життєдіяльності; виховувати ціннісне ставлення до свого життя.
2. Працювати над установленням дружніх стосунків між учнями різних вікових категорій.
3. Посилити роботу з профілактики здорового способу життя та обізнаності учнів щодо негативного впливу та наслідків куріння, вживання алкогольних напоїв на їхнє здоров'я, впливу наркотичних речовин на розвиток підлітка.
4. Щорічно проводити моніторингове дослідження з виявлення шкідливих звичок в учнів.
5. Відстежувати та аналізувати ефективність впливу проведених виховних заходів на поведінку учнів.
6. Проводити психологічну діагностику учнів 9-11-х класів у закладах загальної середньої освіти в співпраці з психологами, соціальними педагогами, адміністрацією та батьками.
7. Ставити за мету визначати особистісно-орієнтований підхід у спілкуванні з учнем, класом, батьками.
8. Виявляти позитивне в спілкуванні з учнями 9-11-х класів, допомагати їм стверджувати власну самостійність та індивідуальність у прийнятті рішень.
9. У процесі виховної роботи (бесіди, спрямовані на можливість підлітка визначати свій статус у колективі, свої реальні та бажані досягнення тощо) допомагати учням у формуванні позитивної, адекватної самооцінки.
10. Допомагати виявляти здібності учнів, задіювати їх інтелектуальні, фізичні можливості; розглядати ситуації з превентивного освіти, у яких підліток зможе більше розкрити свої моральні якості та почуватися успішним.
11. Сприяти формуванню соціально-позитивної поведінки учня, яка зможе мотивувати його налагоджувати дружні, доброзичливі стосунки в колективі, уживати конструктивних заходів, спрямованих на вихід із конфліктних ситуацій (тут будуть доцільні бесіди, тренінги, семінари, доручення, участь учнів 9-11-х класів у суспільно-корисній праці та інше).
12. Формувати відповідальне ставлення учня до свого здоров'я, сприяти його збереженню та зміцненню за допомогою попередження ризикованої поведінки дітей.

13. Регулярно досліджувати вплив сім'ї та соціально-психологічний стан учнів на формування відповідальної поведінки з питань превентивного виховання.

14. Формувати культуру статеких відносин учнів.

15. Завчасно виявляти факт дискримінації в колективі та будувати шляхи розв'язання цього негативного соціального явища.

16. Формувати в учнів толерантне ставлення до людей, які живуть з ВІЛ та СНІДом, стверджувати індивідуальну особистість учнів у соціумі та підвищувати рівень культурної компетентності з питань превентивної освіти.

17. Сприяти збільшенню кількісного залучення батьків до участі в роботі закладу з питань превентивного виховання.

При складанні планів виховної роботи необхідно врахувати проведення тематичних заходів, присвячених героїчним подвигам українських воїнів, боротьбі за територіальну цілісність і незалежність України:

До Дня пам'яті Героїв Крут - 29 січня

До Дня Героїв Небесної Сотні – 20 лютого

До Дня українського добровольця – 14 березня

До Дня захисника України – 14 жовтня

До Дня Гідності та Свободи - 21 листопада